

Intre in domeniul public, si se taie apa la toate artificiile fragile ale unui diplomat embarasat. De altfel, Ungaria oficiala isi mai face iluziuni. Daca prin organul contelui Kálnoky ea incepe a se apara, prin dl Wekerle intră in drumul orbilor. Dl Wekerle este acela care, intr-un interviu publicat la 26 Sept. trecut in „Figaro”, s'a exprimat in urmatoorii termini:

„Sunt o seamă de Maghiari prin cari trebuie să se înceapă, pentru a face să dispară divergențele, cari există în timpul de față între cetățenii de rasă română și cei de rasă maghiară. Când micii proprietari din Transilvania, separatiști, aroganți și totată de mărginiți, își vor lăsa aerul de boieri mari, fără parale, și nu vor mai desprețui pe țeranii români ca pe niște slugoi, pentru a intra în spiritul veacului al XIX-lea, ca nimic să nu facă omul fără să respecte drepturile altuia, — și noi ne vom îngrijii de aceasta — va fi deja făcut un mare pas înainte”.

Eată care este binele; interviuul dovedește că un jurnalist bulevardier obține mai mult dela un ministru ungar decât națiunea română. Dar' la ce bune aceste vorbe, dacă acea națiune continuă de a fi surghiunită de proprietăruși separatiști, aroganți și tâmpiți; dacă acei cari denunță în chip respectuos această aroganță și această prostie, sunt înfundați în temnițe, și în sfârșit dacă un coleg ministerial socotește de curat irredentism reacțiunea sentimentului național contra unui regim de proprietăruși gogumani, cari sunt susținuți de guvernamentul din Pesta?

Liga română pune aceste chestiuni în replica sa contelui Kálnoky, și chipul lămurit al declarațiunilor cari îi urmează, indică originea și scopul ei. Originea sa este profundul sentiment al nedreptăților îndurate; scopul său este de a obține îndreptare. Nu e de loc irredentism într'însa, nici conspirațiuni, nici tendențe ambițioase. E același spirit al Memorandului: de a obține severa justiție pentru o națiune care locuiește acolo, care are o istorie a sa, care plătește impozite, care își are rostul sub soare.

Maghiarii, cari, luați individuali sunt plăcuți cavaleri, și câte-odată oameni de bogat spirit, au ca pe o epidemie așezată de sen sibilă, încât a la refusa dreptul de persecuțiune ar însemna a-i persecuta. Se poate judeca, mai mult sau mai puțin timp, acest elegant paradox, mai ales într-o Europă care abia deschide ușa chestiunilor internaționale de ordine secundară, dar' această speculațiune asupra ignoranței generale va deveni din ce în ce mai puțin vătămătoare în măsură ce ignoranța se risipește.

Pentru noi ceialaltă, Francezii, cari mai mult decât ori-și-cari alte neamuri avem trebuință să ne completăm educația în ce privește cunoașterea chestiunilor externe, este o datorie să controlăm limbajul oficial al oamenilor de stat austro-ungari, prin actele lor, prin vederile lor intime, și prin nemulțumirea opozițiunii ce li-se face. Deoarece Austria posedă o cheie a viitorului și în definitiv, Austria nu mai este în veacul al 19-lea un simplu chiag de aluziuni istorice, mai mult sau mai puțin solidificate prin mâna Habsburgilor. Ea este o țeară de 40 milioane de locuitori, pe care civilizațiunea o nivelează din ce în ce, și în care chestiunea națională a rămas neresolvată, și unde superioritatea numerică aparține în realitate, și va da într-o zi de fapt întâietatea celor oprimați de astăzi. Charles Loiseau.

Manifestul noului Țar.

Proclamațiunea împăratului Nicolae anunță în termeni foarte mișcători moartea tatălui său, care 'și-a dat sufletul în brațele sale și ale împărătesei.

„Durerea noastră”, zice Țarul, „nu poate fi exprimată prin cuvinte; însă ori-ce inimă rusească o va înțelege. Credem că nu există nici un punct al imperiului rusesc unde să nu se deplângă moartea prematură a împăratului care 'și-a iubit poporul din toată puterea sufletului său rusesc, care 'și-a dat toată osteneala ca să mărească prosperitatea țării sale, fără a-și cruța nici vizaș nici sănătatea. Dela o margine la alta a patriei, ni-meni nu va înceta a da omagiu memoriei Țarului, care a reprezentat adevărul neștrămutat și pacea, care în timpul domniei sale n'a fost nici-odată turburată”.

„Durerea noastră” — continuă a zice noul Țar — „este durerea mult iubitului nostru popor. De Dumnezeu ca poporul să nu uite că puterea și stabilitatea Rusiei consistă în unire; sa cu noi și în devotamentul fără margini dentru noi. În acest trist, însă solemn moment al suirii noastre pe tronul străbunilor noștri, ne reamintim testamentul răposatului nostru părinte și pătruși de învătămintele ce

„ne dă acest testament, luăm în fața lui Dumnezeu angajamentul de a urmări totdeauna ca scop unic: desvol-tarea pacinică a puterii și gloriei „scumpei noastre Rusii și fericirea cre-dincioșilor noștri supuși”.

Proclamația sfârșește cu ordinul de a depune jurământ împăratului și mar-elui duce moștenitor George Alexandrovici, care va purta titlul de moștenitor până când Dumnezeu va binec-vânta căsătoria ce împăratul va con-tracta cu principesa Alice de Hessa, prin nașterea unui fiu.

CRONICĂ

Știre literară. Azi a apărut de sub tipar volumul de romane ale amicului nostru Russu Șirianu. Volumul se află de vânzare la Institutul Tipografic, Sibiu. Prețul 1 fl.

Concertul Traian Mureșianu. Acom-panierea la pianoforte pentru concertul de Vineri al baritonului dl Traian Mureșianu, a primit-o cunoscutul virtuos al orașului nostru, dl profesor Julius Schăferer. Bilete de intrare se capătă deja de mâne, Marți, în librăria dlui Seraphin, strada Căminăiei casa cea nouă a arhidiecesei. Atragem din nou atenția publicului asupra acestui concert, care atât pe baza programului statoric, cât și în urma calităților tuturor debutanților promite o plăcută seară musicală, de care nu prea dese avem în societatea noastră.

Procesele „Dreptății”. Cetim în „Dreptatea” dela 4 Noemvrie n. Afiam — deși nu sîntem încă oficioși în cunoștința — că tribunalul din loc a respins excepțiunea de competență prezentată de acuzat prin apărătorul său. Pertractarea a decurs la protocol în luna trecută. Dl Branisce, care absentă atunci din Timișoara, a fost reprezentat prin dl avocat din loc Dr. Corneliu Nicoră, ca plenipotențiat al dlui avocat-apărător Ioan Nedelcu. Din partea procuraturii a luat parte la pertractare însuși procurorul G o z s d u Elek. Motivarea sentenței tribunalului, prin care se respinge excepțiunea de competență, nu o cunoaștem încă.

Convocare. P. t. membri ai comite-tului central al „Reuniunii învătătorilor români gr.-or. din districtul Sibiului” din pe-riodul trecut sînt invitați la o ședință pe Vineri, 9 Noemvrie st. n. a. c în cancelaria profesorilor dela seminarul „Andreian” din Sibiu, la orele 11 a. m. Sibiu, 5 Noemvrie n. 1894. Biroul.

„Reuniunea învătătorilor români gr.-or. din districtul Făgărașului” își va ține adunarea generală districtuală din estan în zilele de 6, 7 și 8 Noemvrie a. c. v. în comuna Galați (Făgăraș).

Invitare. Actul sfințirii bisericii gr.-ort. din nou edificată în parohia Totoiu pro-tespiteratul Albei-Iuliei se va celebra Duminecă la 30 Octomvrie 1894 la 9 ore a. m. La această sărbătoare comitetul parochial are onoare a invita pe on. preoți precum și pe alți fruntași ai neamului nostru. După terminarea ritualelor se va da masa comună în școală. Pentru comitetul parochial: Ioan Moldovan, episcop, Iuliu Moldova n, not., al comitetului.

Din congregația Albei-inferioare. În 27 Oct. n. s'a ținut adunarea generală a congregațiunii comitatului Albei-inferi-oare. Cel mai important punct din progra-mul adunării generale a fost adresa comita-tului, înaintată la dieta țării și ministrului președinte, pentru modificarea legii electorale. La acest punct s'a încins o discuție vehementă, la care au luat parte prin energice cuvinte Români prezenți (durere foarte puțină la număr). La votare, se înțelege, Români au căzut. Vorbirea românească și energică a dlui Dr. A. Bunea, secretar me-tropolitan în Blaj, ne face să revenim mâne mai pe larg.

Broșuri ungurești despre noi. Dl Dr. Jancsó Benedek, „savantul cunosător” al chestiunii române, anunță apariția „studior” sale despre Români, care vor apare în mai multe broșuri. Titlul celei dintâi este „Daco-românismul și politica culturală maghiară”.

Logodnă. Dl Petru Conda, învătător în Aiton, s'a logodit cu d-șoara Gisela Bianca Miclea din Cluj.

Hymen. Augustin Comes, învăt. gr.-cat. și Ecaterina Tulbureanu, jună gr.-ort. învătă la sărberea cununiei lor, care se va celebra Duminecă în 11 Noemvrie st. n. 1894 la 2 ore p. m. în biserica gr.-ort. din Alba-Iulia-oraș.

Bucurie patriotică. Foile maghiare fac mare cas din faptul, că niște Români din Varșand (ctul Arad) s'au dus la inspec-torul școlar, cerând să destitue din post pe învătătorul Drăgan, pentru-că lor le trebuie astfel de învătător, care să le învețe copii și ungurește. O fi!

Scandal european. Foile maghiare scriu cu multă vehemență despre cel mai nou scan-dal european, făcut de un „outezător popă v-rah” cu numele Victor Popovici, care în corespondența oficioasă cu magistratul orașului a îndrăsnit să se folosească de limba ro-mână. Și — ceva ne mai pomenit — chiar

și „szegénység miatt bélyegmentes” l-a tradus în românește. Notarul orașului însă l-a arăt-at numai decât autorităților mai înalte, ba acest scandal va forma chiar și obiectul unei interpelații în dietă, unde îl va întreba pe Hieronymi ce are de gând să facă... Așa se tnguesc foile maghiare!

Tabloul lui Ioan Corvin. Adunarea comitatensă din Deva, ținută la 28 Octomvrie n. a hotărt între altele, ca cu ocaziunea ex-ponițiunii ce se va arangia din cauza sărbării milleniului, să se comandeze un tablou, care să reprezente plecarea lui Ioan Huniadi în ră-s-boiu împreună cu acei membri din familia lui, cari au jucat pe timpul acela un rol oare-care. Ne bucurăm de hotărârea aceasta patrio-tică, căci are să vadă lumea că oameni mari am dat Ungurilor noi Români.

Bieții Maghiari! Ziarele maghiare lamentază earăși, că Maghiarii se prăpădesc, îi înghit Români. Din Elisabetopol (Ibașfalău) a plecat o deputațiune cu un memorandum la ministrul de culte, ca să expună pericolul cel mare în care se află Maghiarii (adecă Armeno-Jidani) din Ibașfalău, impresurați din toate părțile de Români, și să ceară înființarea unui gimnasiu maghiar complet acolo. Spre acest scop a votat orașul 205.000 fl., ear' comitatul Târnavei-mici 5000 fl. ajutor anual. Ministrul a promis tot sprigulul său și probabil, că în-cepând cu 1-a Sept. 1896 se va și deschide noua oșcină de maghiarizare.

Corupția în Ungaria. Guvernul a numit pe Miklós fișpan în Borsod. Vicespanul Melzer a demisionat din acest incident și a ținut o cuvântare demonstrativă, înierând co-rupția administrativă. Melzer nu permise ca ministrul Hieronymi să sisteze o execuție judecătorească în contra lui Miklós. Despre acest cas „Házdok” observă că ministrul de interne 'și-a mai dat el însuși o lovitură se-rioasă situației sale.

Moartea Țarului Alexandru. Cada-drul Țarului a fost îmbalsamat în 1 Noemvrie și apoi pus pe catafalce. Transportarea cadavrului la Petersburg se va face mâne, Marți în 5 c. n.

Condolențe pentru Țarul „Pol. Corr.” anunță că ministrul de externe, con-tele Kálnoky a exprimat, prin ambasada din Petersburg, atât în numele ministrului comun cât și al ambasadelor guverne, con-dolențe guvernului rusesc pentru dure-roasa pierdere ce a îndurat familia imperială și poporul rusesc prin moartea Țarului.

O nouă boală a viței de vie. În Franța s'a ivit o nouă boală a viței de vie, care este aproape tot atât de stricăcioasă pen-tru vie ca și filoxera. Noua boală se numește „Gammose bacillaire”. Din cauza aceasta, ministrul unguresc de comerț și a dat o or-dinațiune cătră mai multe direcțiuni ale căilor ferate unguare, prin care fără permisiune specială dela ministru, oprește atât importa-rea, cât și trecerea pe teritoriul țării noastre a ori-cărui soi de vițe vii din străinătate, nefăcând excepțiune nici Austria și Croația.

SERVICIUL TELEGRAFIC al „TRIBUNET”.

Viena, 5 Noemvrie n. Maiestatea Sa Monarcul a dispus un doliu de Curte de o lună pentru Țarul. Doliul va începe mâne. Ieri M. Sa a făcut o vizită de condolență la amba-sada rusească.

Fabricanții austriaci de spirt și li-coruri s'au pronunțat în contra intro-ducerii monopolului pe spirt.

Madrid, 5 Noemvrie n. Regina a aprobat lista membrilor noului cabinet format sub presiul lui Sagasta.

Paris, 6 Noemvrie n. Comitetele reuniunilor studențești au adresat Ța-re vnei o telegramă de condolență. În același timp au hotărt să trimită o cu-nună pe cosciug.

Berlin, 5 Noemvrie n. Consiliul igienic al imperiului, în conferența ținută de curând în afacerea introducerii serului antidiferitica cencețuează, că expe-riențele practice de până acum nu sînt deajuns pentru a îndemna la introdu-cerea generală, sub controlul statului, a acestui medicament.

Petersburg, 5 Noemvrie n. La telegrama de condolență a mareșalului nobilimii din guvernamentul Petersburg Țarul a răspuns printr'o depeșă, de cu-prinsul, că atât el cât și Țarevna află nespus de multă mângăiere în convin-gerea, că la durerea lor nemărginită participă și nobilimea.

Livadia, 5 Noemvrie n. La cos-ciugul Țarului decedat se fac de două-ori pe zi rugăciuni, la care asistă toți membrii familiei imperiale. După sosi-rea cosciugului dela Petersburg, cada-vrul a fost așezat pe catafalce, fiind permisă intrarea pentru ori-și-cine.

Yocohama, 5 Noemvrie n. Ar-mata japoneză înaintează învingătoare. La Taik ai a fost ucisii 300 de Chinezii. Japonezii au cucerit 55 tunuri, 1500 puști și o mulțime de alt material de răboiu.

Bibliografie.

„Rândunica”. A apărut Nr. 21 al re-vistei literare-beletristice, pentru familie cu următorul cuprins: „Din fuga condeului” de Gr. Măruțianu. „Dimineața” de Petre del Cluj. „Profesorul Iordache” de Aurel Ciato. „Secretarul și bucătarul” de Scribe și Méles-ville. „Gazel” de O. Bocca. Rămurele: „Im-presii de călătorie” de Ilie din Urteni. „Felurite”. * *

A apărut: „Calendarul revistei „Lumea Ilustrată” pe anul 1895. Se află de vânzare la Librăria I. Herț București, Hotel de France 8. Are o mulțime de ilustrații și un material variat și instructiv.

A eșit de sub tipar interesanta novelă „Aur” de Th. Costin. Recomandăm în aten-țiunea publicului cetitor această broșură in-teresantă, ca o lectură plăcută și distrăgê-toare. Novela se extinde pe 50 pagine 8' hârtie fină, tipar frumos. Se află de vânzare la „Institutul Tipografic”.

„O călătorie la Români din Moravia” de Teodor T. Burada. Interesanta descriere a călătoriei este însoțită de multe figuri: Fe-mei în portul lor, o strungă de oi și ciobanul moravo-valah, covalul lui și o hartă specială a „Valahilor din Moravia”, ale cărei margini le marchează o linie închizend locurile mărginașe: Freustadt, Morcov, Pema, Calci, Polița, Hostiv, Lucov, Vlahovița, Lipina, Vlahovăț, Haidi, Carlovițe, Chicere și Bucovina.

O hartă mică determină mărimea acelu-teritor, arătând „Valahia moravă în raport cu țările române”.

Economie.

Ferestreu electric. Când se închide circuitul electric printr'o sîrmă de platină și se lasă să treacă prin el un curent de o in-tensitate puternică, efectul calorific, destul de bine cunoscut, se manifestă îndată; sîrma se roșește și devine incandescentă. Deși se știa acest fapt, totuși se pare că nimenea nu s'a gândit să întrebuițeze sîrma încălzită până la roșu la desintegrarea materiilor organice.

Dl Warren, Englez, a construit pentru acest scop un aparat pe cât de simplu pe atât de important: a montat vertical, pe un suport de moterie izolatorie, două puternice triunghiuri de aramă sau de alamă. Extre-mitățile lor superioare sînt unite printr'o sîrmă de platină, al cărei diametru nu trebuie să fie tocmai subțire. Aparatul fiind legat cu cei doi poli ai unei baterii de patru ele-mente Bunsen, ear' circuitul închizându-se, sîrma se încălzește până la roșu ca cireașa, așa că taie cu înlesnire lemnele cele mai tari.

Sîrma de platină are inconvenientul de a se rupe prea des, din cauza temperaturii ridicate în care se găsește și a slabei resis-tențe mecanice ce opune în asemenea condi-țiunii. Pentru înlăturarea acestui inconvenient, dl Warren a înlocuit sîrma de platină printr'o sîrmă de oțel, al cărei suprafață a acoperit-o cu un strat de platină metalică. Acest soi de sîrmă se prepară supunend cufundată într'o soluție de clorură de platină, sîrma de oțel, la acțiunea unui slab curent electric. În cursul acestei operațiuni se produce un mic de-posit de platină foarte aderent. Această dis-poziție necesită o mai mare cantitate de forță electrică, opune însă o rezistență care-i per-mite să învingă cele mai mari obstacole.

Calendarul zilei.

26 Octomvrie (6 Noemvrie) 1894. Iulian: Mac, Marcian. Gregorian: Leonhard. Soarele: răsare 6,16 apune 5,29 m.

Buletin meteorologic.

Table with 5 columns: Presiunea atmosferică, Temperatura după Celsius, Maximul și minimul de temperatură, Direcția vântului. Data: Sibiu, 5 Noemvrie n. 12 oare dimineața.

Din țeară 3 Nov. n. 7 oare dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiune atmosferică în mm., Temperatura Celsius, Vântul (Direcția și tăria). Data: Din țeară 3 Nov. n. 7 oare dimineața.

Teatru orășenesc.

Duminecă, în 4 Noemvrie 1894. „Grossstädtisch”. Vodevil în 4 acte de Dr. I. B. de Schweitzer

Bursa de mărfuri din Budapasta dela 3 Nov. n. 1894.

Table with multiple columns: Săminte, Prețul per 100 chilogr., etc. Lists various commodities like grain, oil, and spirits with their prices.

Cursul pieței din Sibiu.

Table with 3 columns: Hartie-monetă română, Lire turcești, Ruble rusești. Din 5 Noemvrie n. 1894.

Bursa de Budapasta.

Table with 3 columns: Renta de aur ung., Renta de aur val. cor., etc. Din 3 Nov. n. 1894.

Bursa de Viena.

Table with 3 columns: Renta de aur ung., Renta v. c., etc. Din 3 Nov. 1894.

Bursa de București.

Table with 3 columns: Renta rom. per 1875, Renta rom. amort. 5%, etc. Din 16 Oct. v. — 4 ore p. m. Cassa Ultim.

Pentru redacție responsabil: Ioan Ciocnea. Proprietar și editor: T. Liviu Albin.

Publicațiune.

Sămbătă în 17 Noemvrie a. c. la carele 2 după amezi se vor vinde în magazinele băncii subscrise 14 casse de bani în diferite mărimi sigure contra focului prin licitațiune publică pe lângă bani gata. Banca ardeleană de asociare (Vereinsbank) societate pe acții.

Nr. 912/1894.

[2480] 1-1

Publicațiune.

Prin care se face p. t. publicului cunoscut, că la 24 Noemvrie a. c. la 9 oare a. m. se va exarênda pe calea licitațiunii publice, moara comunei Bongard, consistătoare din 3 petri, în cancelaria comunală pe trei ani, adică dela 1 Ianuarie 1895 până la ultima Decemvrie 1898.

Prețul exclamării 1152 fl. 50 cr. Condițiunile exarêndării sânt de a se vedè în oarele îndatinate de oficiu în cancelaria comunală Bongard.

P. t. licitații vor avè înainte de licitațiune a depune radiul de 10% la mâna comisariului.

Bongard, la 2 Noemvrie 1894.

Oficiul comunal:

N. Modran. Smigelsky.

ANUNȚ.

La subscriful află aplicare un scriitor de notar.

Salar 30 fl. lunariter decursive.

Se recere cunoașterea limbii maghiare, române și germane, purtare exemplară, și ca reflectanții să se prezente în persoană în ziua de 11 Noemvrie 1894. Preferați cei cu examen de notar. Cudjir, în 30 Octomvrie 1894.

Procopiu Herlea,

[2443] 3-3 notar com.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

A doua edițiune

TINEREA VITELOR

Eugen Brote,

președint al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

Sensațiune

fac oroloagele de buzunar goldin remont. inventate acum.

Aceste oroloage în urma eleganței și frumșetii lor nu se pot deosebi de către oroloagele veritabile de aur, nici chiar de specialiști, oroloagele aceste fiind bine ciselate, rămân neschimbate. Cu cel mai fin mecanism de precisiune antimagnetice. Merg corect. Garanție trei ani se poate da în scris.

Prețul unei bucați fl. 6.

Lațuri de goldin cu carabină de siguranță, sport marquis, sau fason cuirassă bucata fl. 1.50.

Pentru fiecare orologiu se dă gratis o tască de piele.

Oroloagele goldin se întrebuintează de aproape toți funcționarii austro-ungari din cauza exactității lor. Se pot căpeta numai la depositul central:

Alfred Fischer, Wien I, Adlegasse Nr. 12.

Advertizez a cumpăra imitațiuni, care sânt, ce-i drept, mai ieftine, însă fără valoare.

Advertisement for 'LE GRIFFON' cigarettes, featuring an illustration of a griffin and text: 'SA SE OBSERVE MARCA', 'CEA MAI BUNĂ', 'HĂRTIE DE CIGARETE'.

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA” în SIBIU.

fundată în anul 1868

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- a) în contra peicolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc. b) pe vieța omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe casul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Table with 2 columns: 'Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc' and 'Suma asigurată pe viață'. Rows show data for years 1869-1890, 1891, 1892, 1893.

1,797.150 fl. 42 cr.

Conform bilanțului pentru 1893 fondurile de rezervă și garanție se urcă la 864.028 fl. 70 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cismădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Octomvrie 1894.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (Budapesta-Predeal, Budapesta-gara de vest-Kuşava-Verecova, etc.), train types (Tren de persoane, Tren de scolarit), and departure/arrival times.